



T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2021/1037
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.5.2022/10
Karar Numarası : 2022/273
Başvuran : M. E.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın koğuşunun kalabalık olmasının mağduriyetine sebep olduğu iddiasına ve tek kişilik koğuşa alınma talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Kurumumuzca 26.10.2021 tarih ve 1037 sayı ile kayda alınan başvuru dilekçesinde başvuran ;koğuşunun kalabalık olmasından ötürü ibadetlerini yerine getirirken ve açık öğretim lise dersleri ile üniversite sınavlarına çalışırken sorun yaşadığını, fazlaca ses, gürültü ve olumsuz muhabbetlerin olduğunu, astım hastası olduğunu, koğuşta toz ve hastalığı için uygun olmayan kokuların mevcut olduğunu, kalabalık koğuşta kalmanın sağlığını ve yaşam koşullarını kötü anlamda etkilediğini” iddia etmekte ve sağlığı bakımından ve yaşam koşullarının iyileşmesi bakımından tek kişilik odaya alınmayı talep etmektedir.

3. Kurumumuza, Afyonkarahisar 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü tarafından 24.11.2021 tarihli ve ... sayılı yazı ile iletilen yazılı görüşte ise özetle;

a. Kurum oda ve koğuşlarında yapılan kontrollerde iddia edildiği gibi koku, akma, nem gibi sorunlara rastlanılmadığı, rutin olarak ceza infaz kurumunda sabah ve akşam sayımlarının alındığı ve odaların fiziki durumlarının da ayrıca kontrol edildiği, iddia edilen koku vb. sorunlara dair Kurum idaresine sözlü veya yazılı herhangi bir başvurunun yer almadığı, odaların toplu yaşanan yerler olması sebebiyle genel temizliklerinin odalarda barındırılan hükümlülerce sağlandığı,

b. Kurumda mevcut olan tek kişilik odaların ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasından hükümlü ve tutuklu olanlar ile cinsel yönelimi farklı olan, can güvenliği açısından riskli olan, bulaşıcı sağlık problemi olan hükümlü ve tutukluların cezalarının infazı amacıyla kullanıldığı, hükümlüler ve tutukluların tek kişilik odalarda Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü talimatı, mahkeme veya savcılık kararı ya da tek kişilik odada barındırılması gerekliliğini belgeleyen doktor raporu mevcut olduğunda barındırılabilirdiği, başvuranın tek kişilik odada barındırılmasını gerektirecek herhangi bir yazılı talimat, mahkeme kararı veya doktor raporunun UYAP kayıtlarında yer almadığı, bu sebeple suç grubuna uygun odalar ve sağlık durumları sebebiyle hasta koğuşu olarak adlandırılan odalarda barındırılmasının sağlandığı belirtilmiştir.

4. Muhatap idarenin cevabi yazısı 07.12.2021 tarihli ve E-16949670-804.01-5886 sayılı yazımız ile başvurana yazılı görüşünü sunması için gönderilmiş; ancak başvuran yazılı görüşünü iletmemiştir.

5. Ceza infaz kurumu idaresi ile başvuranın tek kişilik odada barındırılma şartlarını sağlamasa bile sağlığı açısından sigara içilmeyen ve daha az kalabalık bir koğuşa alınmasının değerlendirilmesi hususunda görüşme sağlanmıştır. Söz konusu görüşme sonrasında ceza infaz kurumu idaresinin başvurana sigara içilmeyen daha uygun bir koğuşa geçmesini önerdiği ancak başvuranın istemediği öğrenilmiştir. Muhatap kurumun 11.04.2022 tarihli ve ... sayılı yazısında özetle;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

a. Başvuranın mevcut durumu sebebiyle kendisine uygun şartların sağlanması amacıyla sigara içilmeyen koğuşa geçişi ile ilgili görüşme sağlandığı ancak kendi rızası ile koğuş değişikliğinden feragat ettiği,

b. 08.04.2022 tarihli dilekçesinde; *"Sigara içilmeyen koğuşla ilgili herhangi bir talebim yoktur. Şu an bulunduğum koğuştaki kalmaya devam etmek istiyorum. Herhangi bir koğuşa geçmek istemiyorum."* beyanlarında bulunduğu belirtilmiştir.

6. Bunun üzerine başvuran ile 13.04.2022 tarihinde SEGBİS görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmede başvuran tarafından;

a. Söz konusu dilekçeyi kendisinin yazdığı ve kendi iradesiyle imzaladığı,

b. Muhatap ceza infaz kurumunun kendisine koğuş ile ilgili yardımcı olmaya çalıştığı,

c. Mevcut koğuşundan görüşme tarihi itibarıyla memnun olduğu,

d. Mevcut durumda başvurusundan vazgeçmiş olarak kabul edilmesine bir engel olmadığı ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

7. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

8. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; *"özürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği"* hükmü bağlanmıştır.

9. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in *"Başvurudan vazgeçme"* başlıklı 60'ıncı maddesine göre; *"Sadece başvurucağı ilgilendiren başvurularda, başvurucağı, Kurulca karar verilmeye kadar başvurusundan vazgeçebilir. Bu durumda Kurum inceleme ve araştırmalarını sonlandırır."*

10. Mezkûr Yönetmelik'in *"Karar verilmesine yer olmadığına dair karar"* başlıklı 73'üncü maddesine göre; *"Kurum; (a) Başvurucağı başvurusundan vazgeçmesi (...) üzerine inceleme ve araştırmalarını sonlandırması halinde karar verilmesine yer olmadığına karar verir."*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları ve ceza infaz kurumu idaresinin yanıtları, konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

12. **Başvuranın iddiası; koğuşun kalabalık olmasından ötürü ibadetlerini yerine getirirken ve ders çalışırken sorun yaşadığı, koğuştaki fazlaca ses, gürültü ve olumsuz muhabbetlerin olduğu, astım hastası olduğu, koğuştaki toz ve koku sorunu olduğu yönündedir.**

13. Başvuran, iddia ettiği hususlar sebebiyle başvurusunda her ne kadar tek kişilik koğuşa alınmayı talep etmiş olsa da; 13.04.2022 tarihinde yapılan SEGBİS görüşmesinde bulunduğu koğuştaki kalmaya devam etmek istediğine ve başka bir koğuşa geçmek istemediğine ilişkin kendi iradesi ile dilekçe yazıp imzaladığını, muhatap kurumun kendisine koğuş ile ilgili yardımcı olmaya çalıştığını, mevcut koğuşundan görüşme tarihi itibarıyla memnun olduğunu, mevcut durumda başvurusundan vazgeçmiş olarak kabul edilmesine bir engel olmadığını beyan etmiştir. Bu sebeple 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 60'ıncı ve 73'üncü maddeleri uyarınca başvurudan vazgeçilmesi nedeniyle karar verilmesine yer olmadığı kanaatine varılmıştır.

IV. KARAR

1. Başvuruda KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

11.05.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK

Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ

Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER

Üye